การสำรวจการได้รับวัคซีนป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรน่า 2019 ของผู้ป่วยมะเร็งที่มารับบริการ ในแผนกงานการพยาบาลผู้ป่วยนอกศัลยกรรม โรงพยาบาลมะเร็งลพบุรี

ปัญญาภรณ์ สงวนงาม พย.บ., ส.ม.
งานการพยาบาลผู้ป่วยนอกศัลยกรรม กลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล โรงพยาบาลมะเร็งลพบุรี
11/1 ถนนพหลโยธิน ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี 15000

Abstract: A Survey Coronavirus 2019 Vaccination of Cancer Patients in the Surgical Outpatient Department at Lopburi Cancer Hospital

Punyaporn Sa-nguan-ngam, B.N.S., M.P.H.
Specialty Outpatient Department, Department of Nursing, Lopburi Cancer Hospital, 11/1, Paholayothin road, Thale Chup Son, Mueang, Lopbur, 15000
(E-mail: lbchrtag@gmail.com)
(Received: 20 December, 2022; Revised: 9 March, 2023; Accepted: 28 July, 2023)

Background: The novel coronavirus 2019, a new strain of virus that has never been seen in humans, causes respiratory illnesses. It is therefore very important that all cancer patients receive the COVID-19 vaccination as soon as possible to reduce the mortality rate. **Objective:** This research aimed to explore the types of vaccines that cancer patients receive at Lopburi Cancer Hospital and to study the reasons for choosing the COVID-19 vaccine, as well as the relationship between receiving the COVID-19 vaccine with COVID-19 infection of cancer patients. **Method:** This was survey research. The sample size consisted of 885 cancer patients at Lopburi Cancer Hospital in June 2022. A simple random sampling method was used. Data were analyzed using descriptive statistics and Chi-square test. The questionnaire was used as a research tool. **Results:** Types of COVID-19 Vaccine that cancer patients chose to receive the most for the 1st dose was Sinovac vaccination, which was 42.1% of the patients. For the 2nd dose, 53.1% of the patients choseAstraZeneca vaccination. Pfizer vaccination was chosen for the 3rd and 4th doses, accounting for 28.8% and 3.3% of the patients, respectively. The reason for choosing the COVID-19 vaccine was that most cancer patients believed that vaccination would help prevent COVID-19 infection. In addition, the reason for not choosing the COVID-19 vaccine was that 87.7% of the patients feared that COVID-19 vaccination would result in death. Furthermore, 11.9% of cancer patients who had been vaccinated against COVID-19 were infected with coronavirus from family and in contact with other cancer patients who were receiving treatment at the same time. In addition, patients receiving COVID-19 vaccine were significantly associated with exposure to COVID-19. **Conclusion:** The maximum COVID-19 vaccine dosage given to cancer patients was 3 doses. The reason for choosing to receive the COVID-19 vaccine because it is believed that vaccines could help prevent COVID-19 infection.

Keywords: Survey, Covid-19 vaccine, Patients cancer

บทคัดย่อ

ภูมิหลัง: เชื้อไวรัสโคโรน่าสายพันธ์ใหม่ 2019 หรือ Covid-19 เป็นเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ที่ไม่เคยพบมาก่อนในมนุษย์ ก่อให้เกิดอาการป่วยทางระบบทางเดินหายใจ จึงมีความสำคัญมากที่ผู้ป่วยมะเร็งทุกคนควรได้รับการฉีดวัคซีน COVID-19 โดยเร็วที่สุดเพื่อลดโอกาสการเสียชีวิต **วัตถุประสงค์:** เพื่อสำรวจชนิดของวัคซีนที่ผู้ป่วยมะเร็งได้รับ ในโรงพยาบาลมะเร็งลพบุรี เพื่อศึกษาเหตุผลในการเลือกรับวัคซีน COVID-19 ของผู้ป่วยมะเร็งและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับวัคซีนโควิด-19 กับการติดเชื้อโควิด-19 ของผู้ป่วยมะเร็ง **วิธีการ:** รูปแบบการศึกษาเป็นการวิจัย

เชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วยมะเร็งที่มารับบริการในแผนกผู้ป่วยนอกศัลยกรรมโรงพยาบาลมะเร็งลพบุรีช่วง มิถุนายน 2565 จำนวน 885 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณาและ chi-square test เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม **ผล:** ชนิดของวัคซีนโควิด-19 ที่ผู้ป่วยมะเร็งเลือกรับมากที่สุด คือ เข็มที่ 1 ซิโนแวค ร้อยละ 42.1 เข็มที่ 2 แอสตร้าซินิก้า ร้อยละ 51.3 เข็มที่ 3 และเข็มที่ 4 ไฟเซอร์ ร้อยละ 28.8, 3.3 ตามลำดับ เหตุผลในการเลือกรับวัคซีนโควิด-19 ของผู้ป่วยมะเร็งมากที่สุด คือ เชื่อว่าวัคซีนช่วยป้องกันการติดเชื้อโควิด-19ได้ ร้อยละ 78.9 และเหตุผลในการไม่รับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของผู้ป่วยมะเร็ง คือ กลัวเสียชีวิตจากการฉีดวัคซีนโควิด-19 ร้อยละ 87.7 ผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับการฉีดวัคซีนโควิดแล้วมีการติดเชื้อโควิด ร้อยละ 11.9 สาเหตุ คือ บุคคลในครอบครัวและสัมผัสผู้ป่วยมะเร็งคนอื่นที่มารักษาพร้อมกัน และผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับวัคซีนโควิด-19 มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญ **สรุป:** ผู้ป่วยมะเร็งได้รับวัคซีนโควิดมากที่สุด จำนวน 3 เข็ม เหตุผลของผู้ป่วยมะเร็งที่เลือกรับวัคซีนโควิด-19 เพราะเชื่อว่าวัคซีนช่วยป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 ได้

คำสำคัญ: การสำรวจ, วัคซีนโควิด-19, ผู้ป่วยมะเร็ง

บทนำ

เชื้อไวรัสโคโรน่าสายพันธุ์ใหม่ 2019 หรือ COVID-19 เป็นเชื้อไวรัสที่พบครั้งแรกจากการระบาดในเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน ในช่วงปลายปี 2019[1] ซึ่งเป็นสายพันธุ์ใหม่ที่ไม่เคยพบมาก่อนในมนุษย์ก่อให้เกิดอาการป่วยทางระบบทางเดินหายใจ และเป็นตระกูลของไวรัสที่ก่อให้เกิดอาการป่วยตั้งแต่โรคไข้หวัดธรรมดาไปจนถึงโรคที่มีความรุนแรงมาก ผู้ที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 มีอาการคล้ายไข้หวัด อาการทางเดินหายใจ เช่น มีไข้ ไอ มีน้ำมูก ในผู้ป่วยบางรายอาจมีอาการรุนแรงทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น ปอดบวม ปอดอักเสบ ไตวาย หรืออาจเสียชีวิต ซึ่งความรุนแรงของโรคนี้จะแตกต่างกันตามความแข็งแรงของแต่ละคน[2] แม้ว่าอาการหลายอย่างจะคล้ายคลึง แต่เนื่องจากเกิดจากเชื้อไวรัสที่แตกต่างกัน จึงเป็นเรื่องยากที่จะสามารถระบุโรคตามอาการเพียงอย่างเดียว จึงต้องอาศัยการทดสอบทางห้องปฏิบัติการเพื่อยืนยันเชื้อ[3] โดยเฉพาะกลุ่มผู้ป่วยมะเร็งที่กำลังอยู่ระหว่างการรักษา ไม่ว่าจะเป็นการรักษาด้วยการผ่าตัด หรือการรักษาด้วยการฉายรังสี หรือการให้ยาเคมีบำบัด ผู้ป่วยกลุ่มนี้จะเป็นคนที่มีภูมิต้านทานในร่างกายต่ำกว่าปกติ ผู้ป่วยมะเร็งที่ต้องรับการรักษาอยู่ช่วงนี้ จะต้องระมัดระวังตัวอย่างดี แล้วถ้ามีอาการที่ผิดปกติต้องไปพบแพทย์อย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะผู้ป่วยมะเร็งปอด หากติดเชื้อโควิด-19 อาการอาจหนักกว่า 2 เท่า จึงมีความสำคัญมากที่ผู้ป่วยมะเร็งทุกคนควรได้รับการฉีดวัคซีนโควิด-19 โดยเร็วที่สุด เพื่อลดโอกาสการเสียชีวิตที่อาจเกิดขึ้น ญาติของผู้ป่วยมะเร็งควรเข้ารับการฉีดวัคซีนโควิด-19 โดยเร็วที่สุดเช่นกัน และควรดูแลตนเองอย่างเคร่งครัด สวมหน้ากากอนามัย เว้นระยะห่าง ล้างมือให้บ่อย ไม่อยู่ในที่แออัด เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อไปสู่ผู้ป่วยมะเร็ง แม้จะฉีดวัคซีนแล้วก็ตาม นอกจากนี้ผู้ป่วยมะเร็งสามารถฉีดวัคซีนได้ทุกชนิด โดยต้องเป็นวัคซีนที่ได้มาตรฐาน ผ่านการอนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุขเท่านั้น[4] ส่วนใหญ่ผู้ป่วยกลัวโรคมะเร็งมากกว่าโควิด กลัวว่ารับวัคซีนไปแล้วจะทำให้อาการโรคมะเร็งแย่ลง จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาส่วนใหญ่จะมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการป้องกันโรคโควิด-19 กับการเข้ารับบริการฉีดวัคซีนโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุ พบว่า การสร้างแรงจูงใจในการป้องกันโรคโควิด-19 ของผู้สูงอายุต้องเริ่มจากการให้คำแนะนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 อย่างต่อเนื่อง โดยการชักนำจากบุคคลในครอบครัว เพื่อน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข[5] การศึกษาความเต็มใจยอมรับและความเต็มใจที่จะจ่ายเงินการได้รับการฉีดวัคซีนกระตุ้นซ้ำป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า มีเหตุผลที่เลือกฉีดวัคซีนโควิด-19 จำนวนมากกว่า ร้อยละ 50 คือ เพื่อป้องกันตนเองมากที่สุด รองลงมา คือ เพื่อความปลอดภัยของครอบครัว ส่วนเหตุผลที่ไม่ยอมรับวัคซีนมากที่สุดคือ ได้รับข่าวด้านลบเกี่ยวกับวัคซีน[6] แต่งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเลือกรับวัคซีนโควิดของผู้ป่วยมะเร็งยังไม่ผู้ศึกษาและที่ผ่านมาผู้ป่วยมะเร็งที่มารับการรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอกศัลยกรรมโรงพยาบาลมะเร็งลพบุรีในช่วง 1-31 มีนาคม 2565 มีจำนวน 1,562 คน จากการซักประวัติเบื้องต้นยังพบว่า มีผู้ป่วยที่ไม่ยินยอมฉีดวัคซีนโควิด กลัวเสียชีวิตเนื่องจากไม่ได้รับความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับวัคซีนและโรงพยาบาลใกล้บ้านไม่มีชนิดวัคซีนให้เลือก รวมถึงบางกลุ่มยังไม่ฉีดวัคซีนเข็ม 3 ที่เป็นเข็มกระตุ้น ซึ่งนำไปสู่การสำรวจการฉีดวัคซีนโควิด-19 ของผู้ป่วยมะเร็ง จะมีประโยชน์ต่อการนำไปเป็นข้อมูลการสนับสนุนในการแนะนำผู้ป่วยมะเร็ง ทำให้ผู้ป่วยและญาติได้ข้อมูลเกี่ยวกับการฉีดวัคซีนที่ถูกต้องทั้งกลุ่มผู้ป่วยก่อนรักษาและหลังการรักษา จะช่วยลดอัตราป่วยจากการติดเชื้อและลดภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงจากเชื้อโควิด-19 ในผู้ป่วยมะเร็งได้

วัตถุและวิธีการ

รูปแบบการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey sesearch) เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยมะเร็งที่มารับบริการในแผนกผู้ป่วยนอกศัลยกรรมโรงพยาบาลมะเร็งลพบุรีช่วงเดือนมิถุนายน 2565 จำนวน 885 ราย คำนวณขนาดตัวอย่างด้วยวิธีการประมาณค่าสัดส่วนในประชากรกลุ่มเดียว โดยกำหนดขนาดกลุ่มประชากรทั้งหมด 1,562 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% กำหนดความคลาดเคลื่อน 5% ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยวิธีการใช้ตารางเลขสุ่ม โดยมีเลขกำกับตามรายชื่อของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เกณฑ์การคัดเข้า คือ ผู้ป่วยมะเร็งที่มารับบริการในแผนกผู้ป่วยนอกศัลยกรรม เกณฑ์การคัดออก คือ ผู้ป่วยมะเร็งที่ไม่สามารถจำข้อมูลการฉีดวัคซีนได้หรือกลุ่มที่ไม่สามารถสื่อสารได้ เก็บข้อมูลในผู้มารับบริการที่ยินยอมเข้าร่วมการศึกษาด้วยความสมัครใจ การศึกษานี้ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการการวิจัยและพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์ของโรงพยาบาลมะเร็งลพบุรี เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2565 เลขที่ LEC 6513

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำหัวข้อต่าง ๆ จากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมแลแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เนื้อหาประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, โรคประจำตัว ส่วนที่ 2 ข้อมูลการรับวัคซีนของผู้ป่วยมะเร็ง ได้แก่ ชนิดของวัคซีน, จำนวนครั้งที่รับวัคซีน สาเหตุการรับ / ไม่รับวัคซีน และผู้วิจัยจะดำเนินขั้นตอนการเก็บข้อมูล โดยพยาบาลจะแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างหลังซักประวัติ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามระหว่างนั่งรอแพทย์ หากกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาด้านการมองเห็นหรือการอ่าน ให้กลุ่มตัวอย่างแจ้งพยาบาลจะช่วยอ่านข้อคำถามและอธิบายให้ฟังทุกข้อ

สถิติที่ใช้ในการอธิบายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างในส่วนข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา ประกอบด้วยจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนการรับวัคซีนของผู้ป่วยมะเร็งประกอบด้วยสถิติพรรณนาและ chi-square test

ผล

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 491 คน (55.5%) เพศชาย จำนวน 394 คน (44.5%) ส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 51-70 ปี จำนวน 597 คน (65.4%) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 477 คน (53.9%) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว จำนวน 463 คน (52.3%) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีโรคประจำตัวจะพบมากที่สุด คือ โรคความดันโลหิตสูง จำนวน 312 คน (35.3%) กลุ่มตัวอย่างได้รับการฉีดวัคซีนโควิด-19 จำนวน 728 คน (82.3%) ส่วนใหญ่ได้รับวัคซีนทั้ง 3 เข็ม จำนวน 372 คน (42%) ส่วนชนิดของวัคซีนเข็มที่ 1 ที่เลือกฉีดมากที่สุด คือ ซิโนแวค จำนวน 373 คน (72.1%) วัคซีนเข็มที่ 2 ที่เลือกมากที่สุด คือ แอตตร้าซินิก้า จำนวน 454 คน (51.3%) วัคซีนเข็มที่ 3 ที่เลือกมากที่สุดคือ ไฟเซอร์ จำนวน 255 คน (28.8%) และวัคซีนเข็มที่ 4 ที่เลือกมากที่สุดคือ ไฟเซอร์ จำนวน 29 คน (3.3%) ซึ่งมีผู้ที่เคยได้รับวัคซีน จำนวน 730 คน (82.5%) และไม่เคยได้รับวัคซีน จำนวน 155 คน (17.5%) ในระยะเวลาที่ผ่านมาส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยติดเชื้อโควิด-19 จำนวน 780 คน (88.1%) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับวัคซีนจำนวน 3 เข็ม ทั้งหมด 372 คน (50.9%) (ดังตารางที่ 1 และ 2)

ตารางที่ 1 จำนวนครั้งของการฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของกลุ่มตัวอย่าง (n = 730)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนครั้งในการรับวัคซีน		
จำนวน 1 เข็ม	24	3.3
จำนวน 2 เข็ม	297	40.7
จำนวน 3 เข็ม	372	50.9
จำนวน 4 เข็ม	37	5.1

ตารางที่ 2 ข้อมูลชนิดของวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของกลุ่มตัวอย่าง (n = 885)

ชนิดของวัคซีนป้องกันโควิด-19	เข็มที่ 1	เข็มที่ 2	เข็มที่ 3	เข็มที่ 4
ซิโนแวค	373 (42.2)	82 (9.2)	0 (0.0)	0 (0.0)
แอตตร้าซินิก้า	226 (25.5)	454 (51.3)	101 (11.4)	6 (0.7)
ซิโนฟาร์ม	80 (9.0)	81 (9.2)	4 (0.5)	0 (0.0)
ไฟเซอร์	38 (4.3)	76 (8.6)	255 (28.8)	32 (3.6)
โมเดอร์น่า	13 (1.5)	13 (1.5)	53 (6.0)	6 (0.7)
ไม่ได้รับวัคซีน	155 (17.5)	179 (20.2)	472 (53.3)	841 (95.0)

สำหรับเหตุผลการเลือกรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 มากที่สุด คือ เชื่อว่าวัคซีนช่วยป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 ได้ จำนวน 575 คน (78.7%) รองลงมา คือ ผู้ป่วยมีความตั้งใจที่ต้องการฉีดวัคซีนโควิด-19 จำนวน 493 คน (67.5%) ตามลำดับ และเหตุผลในการไม่รับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด คือ กลัวเสียชีวิตจากการฉีดวัคซีนโควิด-19 จำนวน 133 คน (85.8%) (ดังตารางที่ 3 และ 4)

ตารางที่ 3 เหตุผลการรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของกลุ่มตัวอย่าง (n = 730)

เหตุผล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เชื่อว่าวัคซีนช่วยป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 ได้	575	78.7
2. การฉีดวัคซีนช่วยป้องกันการแพร่กระจายเชื้อสู่ผู้อื่นได้	289	39.5
3. บุคคลในครอบครัวต้องการให้ฉีดวัคซีนโควิด-19	359	49.1
4. ผู้ป่วยมีความตั้งใจที่ต้องการฉีดวัคซีนโควิด-19	493	67.5
5. กลัวติดเชื้อโควิด-19 และทำให้อาการมะเร็งแย่ลง	239	32.7
6. บุคคลในชุมชน มีการติดเชื้อโควิด-19 จำนวนมาก	416	56.9
7. ผู้ป่วยมะเร็งอื่นแนะนำให้ฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19	41	5.6
8. มีบุคลากรทางการแพทย์ไปฉีดวัคซีนโควิด-19 ที่บ้าน	132	18.1
9. แพทย์แนะนำให้ฉีดวัคซีนโควิด-19 ก่อนรักษามะเร็ง	58	7.9
10. หน่วยงานหรือสถานที่ทำงานของท่านกำหนดให้ฉีดวัคซีนโควิด-19	88	12.1

ตารางที่ 4 เหตุผลในการไม่รับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของกลุ่มตัวอย่าง (n = 155)

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
1. กลัวเสียชีวิตจากการฉีดวัคซีนโควิด-19	133	85.8
2. กลัวเข็ม หรือกลัวการฉีดวัคซีน	7	4.5
3. คิดว่าตนเองไม่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19	81	52.2
4. กังวลว่าจะมีผลต่อการกระตุ้นให้ก้อนมะเร็งโตเร็วขึ้น	32	20.6
5. ไม่มั่นใจในประสิทธิภาพของวัคซีนว่าจะช่วยป้องกันการติดเชื้อ โควิด-19 ได้	4	2.5
6. บุคคลในครอบครัวไม่สนับสนุนให้ฉีดวัคซีนโควิด-19	61	39.3
7. ผู้ป่วยอยู่ระหว่างการได้รับยาเคมี	41	26.4
8. ผู้ป่วยอยู่ระหว่างการฉายรังสี	50	32.2
9. อื่น ๆ เช่น เจ็บป่วย ร่างกายไม่แข็งแรง	22	14.1

จากการสำรวจผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับวัคซีนโควิด-19 พบว่ามีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อโควิด-19 อย่างมีนัยสำคัญ (p–value = .001) (ดังตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับวัคซีนโควิด-19กับการติดเชื้อโควิด-19 (n = 885)

การติดเชื้อโควิด-19	ได้รับวัคซีนโควิด-19	ไม่ได้รับวัคซีนโควิด-19	p - value
เคยติดเชื้อโควิด-19	74 (10.2)	31 (19.7)	.001
ไม่เคยติดเชื้อโควิด-19	654 (89.8)	126 (80.3)	

วิจารณ์

จากการศึกษาพบว่า ชนิดของวัคซีนโควิด-19 ที่ผู้ป่วยมะเร็งแผนกผู้ป่วยนอกศัลยกรรม โรงพยาบาลมะเร็งลพบุรี เลือกรับมากที่สุดตามจำนวนครั้ง คือ เข็มที่ 1 ซิโนแวค จำนวน 373 คน (42.1%) เข็มที่ 2 แอสตร้าซินิก้า จำนวน 454 คน (51.3 %) เข็มที่ 3 และเข็มที่ 4 ไฟเซอร์ จำนวน 255 คน (28.8 %) และ 29 คน (3.3%) ซึ่งสอดคล้องกับธนุตม์ ก้วยเจริญพานิชก์[7] กล่าวว่า การเลือกชนิดวัคซีนโควิด-19 ให้กับผู้ป่วยมะเร็งควรใช้วัคซีนชนิดเชื้อตาย รวมถึงผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งไม่ควรรับวัคซีนโควิด-19 ชนิดเชื้อมีชีวิต ส่งผลกระทบกับผู้ป่วยมะเร็งได้ เหตุผลในการเลือกรับวัคซีนโควิด-19 ของผู้ป่วยมะเร็งมากที่สุด คือ เชื่อว่าวัคซีนช่วยป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 ได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับองค์กรอนามัยโลก[8] ได้กล่าวว่า การรับวัคซีนโควิด-19 ไม่สามารถช่วยป้องกันการติดเชื้อโควิดแต่จะช่วยลดการแพร่กระจายเชื้อสู่ผู้อื่นได้และไม่สอดคล้องกับธีรวุฒิ คูหะเปรม[4] กล่าวว่า การฉีดวัคซีนโควิด-19 ไม่สามารถช่วยป้องกันการติดเชื้อโควิดได้ แต่จะช่วยลดการแพร่กระจายเชื้อสู่ผู้ป่วยมะเร็งอื่น และช่วยโอกาสการเสียชีวิตจากการติดเชื้อโควิด-19 ส่วนเหตุผลในการไม่รับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของผู้ป่วยมะเร็ง คือ กลัวเสียชีวิตจากการฉีดวัคซีนโควิด-19 สอดคล้องกับอนุตตร จิตตินันทน์[9] กล่าวว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่กลัวโรคมะเร็งกว่าโควิด กลัวว่ารับวัคซีนโควิดแล้วโรคมะเร็งจะแย่ลง จึงปฏิเสธการรับวัคซีนโควิด นอกจากนี้ผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับการฉีดวัคซีนโควิดแล้วยังมีการติดเชื้อโควิด ร้อยละ 11.9 สาเหตุที่ได้รับเชื้อโควิด คือ ติดจากบุคคลในครอบครัวและสัมผัสผู้ป่วยมะเร็งคนอื่นที่มารับการรักษาพร้อมกัน โดยจะสอดคล้องกับนุสรา ภาคย์วิศาล[10] กล่าวว่า ผู้ป่วยมะเร็งมีโอกาสที่จะได้รับเชื้อโควิด-19 มากกว่าทั่วไป โดยเฉพาะกลุ่มที่จำเป็นต้องเดินทางมารับการรักษาต่อเนื่องที่โรงพยาบาล เช่น มารับยาเคมีบำบัด เป็นต้น ผู้ป่วยมะเร็งที่เคยได้รับเชื้อโควิด-19 จะได้รับวัคซีนโควิดจำนวน 2 เข็ม ร้อยละ 41.9 และผู้ป่วยมะเร็งที่ไม่เคยได้รับเชื้อโควิด-19 จะฉีดวัคซีนทั้ง 3 เข็ม ร้อยละ 44.6 จะสอดคล้องกับแม็คมิแลน[11] กล่าวว่า ผู้ป่วยมะเร็ง เมื่อได้รับวัคซีนเข็มแรกหรือเข็มสองแล้ว ควรได้รับการฉีดวัคซีนเข็มที่สามด้วย จะช่วยให้มีภูมิต้านทานต่อไวรัสมากขึ้น เพราะภูมิคุ้มกันที่ได้รับสองครั้งแรกอาจลดลงเมื่อเวลาผ่านไป

สรุป

ผู้ป่วยมะเร็งได้รับวัคซีนโควิดมากที่สุด จำนวน 3 เข็ม เหตุผลของผู้ป่วยมะเร็งที่เลือกรับวัคซีนโควิด-19 เพราะเชื่อว่าวัคซีนช่วยป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 ได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเรื่องของภูมิคุ้มกันในผู้ป่วยมะเร็ง ในกลุ่มที่ได้รับวัคซีนป้องกันเชื้อโควิดมาแล้ว เพื่อดูว่าภูมิคุ้มกันที่ผู้ป่วยได้รับมานั้น สามารถอยู่ในระยะยาวได้กี่เดือน จะเป็นข้อมูลเสริมสำหรับการแนะนำให้ผู้ป่วยเข้ารับวัคซีนเข็มกระตุ้นครั้งต่อไป

2. ควรมีการศึกษาชนิดของมะเร็งในผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่างด้วย เพื่อจะได้ทราบว่าผู้ป่วยมะเร็งชนิดไหนได้รับวัคซีนมากที่สุดและผู้ป่วยมะเร็งกลุ่มไหนที่ปฏิเสธการรับวัคซีนโควิด จะได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และให้คำแนะนำที่ถูกต้องต่อไป

3. ขณะทำวิจัย เมื่อผู้ป่วยตอบแบบสอบถามแล้วควรมีการอธิบายข้อมูล เรื่องวัคซีนโควิดให้ผู้ป่วยมะเร็งเข้าใจมากขึ้น และพร้อมที่จะรับวัคซีนเข็มต่อไปได้

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ รศ.ดร.สิริมา มงคลสัมฤทธิ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และเจ้าหน้าที่กลุ่มงานวิจัย โรงพยาบาลมะเร็งลพบุรี ทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการดำเนินการตลอดโครงการเป็นอย่างดี จนงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

1. Department of Disease Control. Corona virus disease 2019 (COVID-19) [Internet]. 2023 [cited 2023 Jun 20]. Available from : https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/ faq_more.php
2. Khon Kaen Ram Hospital. COVID-19 VS How are flu symptoms different? [Internet].2023 [cited 2023 Jun 20]. Available from : https://www.khonkaenram.com/th/services/health-information/health-articles/health/covid-19-vs-influenza
3. Department of Disease Control. Corona Virus Disease (COVID-19) 2019.[Internet].2020 [cited 2022 Apr 28]. Available from https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/faq_more.php
4. Khuhaprema T. Cancer patients and COVID-19 vaccination. [Internet].2022 [cited 2022 Apr 28]. Available from: https://www.wattanosothcancerhospital.com/all-about-cancer/cancer-patients-with-covid -19-vaccination.
5. Issarasongkhram M. The Relation between the factors of motivations to COVID-19 prevention and access to vaccination service [Internet].2023 [cited 2023 Feb 14]. Available from: https://he02.tci-thaijo.org/index.php/odpc10ubon/article/view/254683.
6. Singweratham N. Willingness to Accept and Willingness to Pay on a COVID-19 Vaccine Booster Shot in Thailand [Internet].2023 [cited 2023 Feb 14]. Available from: https://kb.hsri.or.th/dspace/handle/11228/5547?locale-attribute=th.
7. Kuayjaroenpanich T. Cancer patients and COVID-19 vaccination [Internet].2023 [cited 2023 Jun 20]. Available from : https://www.chiwamitra.com/th/blog.

8. Center for Situation Management of the Coronavirus Disease 2019 Outbreak. Situation of corona virus infection this 2019 (COVID-19) in Thailand 20 April 2022 [Internet]. 2022 [cited 2022 Apr 28]. Available from : https://cdn.who.int/media/docs/default-source/searo/thailand/2022_04_20_tha-sitrep-232-covid-19_tha.pdf?sfvrsn=fc46bb25_1
9. Jittinan A. Thai Health Reform Foundation. Clear the knot COVID-19 Vaccine If you have a congenital disease, should you inject it or not.[Internet].2021[cited 2022 Apr 30]. Available from: http://www.hfocus.org/content/2021/05/21682
10. Pakpisan N. COVID-19and cancer patients.[Internet]. 2021 [cited 2022 Apr 30]. Available from: https://chulalongkornhospital.go.th/kcmh/line
11. Macmillan Cancer Support. Coronavirus vaccines and cancer-Macmillan Cancer Support. [Internet].2022 [cited 2022 Apr 30]. Available from: https://www.macmillan.org.uk/coronavirus/vaccine.